

Vysokoškolská kvalifikační práce (diplomová práce)
posudek oponenta

Jméno a příjmení studenta, vč. titulů: Bc. Zdeněk Ryneš

Název práce: Uvnitř okolí

Slovní hodnocení:

Zdeněk Ryneš předkládá koncept audiovizuální instalace Uvnitř okolí s dvěmi alternativními verzemi videa. Ty budou promítány v temném prostoru na plátno pomocí zadní projekce. V konceptu přiloženém zmiňuje volbu použité metody nazvanou „paralelní montáž“. Jednu vrstvu nebo polovinu instalace tvoří fragmenty filmů, které „během poslední doby viděl“ a ze kterých vybral vhodné záběry, zachycující některé scény odehrávající se v interiéru, většinou zabírané perspektivou subjektivní kamery. Ty pak v paralelním poli projekce napodobuje, srovnává s detaily vlastního bytu. Pohyb kamery je kladen do souvislosti, vedle sebe, nebo zrcadlen. Výsledkem je „dvoukanálové“ video, promítané do prostoru a běžící patrně ve smyčce. Jde spíš o splitscreen, protože dvoukanálové video je video ze dvou různých nosičů. Což zde nejspíš není případné použití terminologie?

Zdeněk Ryneš v průvodním textu také osvětluje své téma a popisuje strategii se kterou přistupoval k rozpracování obsahu i formy instalace. Zmiňuje formální a obsahové prvky filmové řeči, střih, obraz, perspektivu záběru kamery a dotýká se také vrstev vztahu mezi realitou a filmovou fikcí, nebo fikčností filmového konstruovaného obrazu. Teoretický kontext ovšem v tomto případě není nijak podstatný, důležité je jak se podařilo, nebo podaří přesvědčivě dosáhnout intencí, se kterými autor ke své práci přistupoval: zkoumání a hledání podobnosti, případně synchronicity mezi osobním, soukromým prostorem a konstruovaným filmovým narativem, v jehož dispozitivu se tvůrce i diváci filmu nacházejí a jehož iluzi částečně prožívá divák jako realitu.

V souboru textových a obrazových informací, které jsem k posouzení dostal nacházím několik nejasných nebo nevyjasněných momentů. Prvním bodem jsou dvě verze videa se kterým Ryneš pracuje.

V první verzi jsou na jedné části promítací plochy fragmenty z filmu a na druhé záběry bytu, které se navzájem se doplňují. Druhá verze kombinuje „filmové“ a vlastní záběry, střídají se na obou částech promítací plochy a může vzniknout částečně dojem, kdy „není jasné jestli jde o filmový nebo „mnou pořízený záběr“. Myslím, že je důležité se rozhodnout pro jednu z verzí, protože ten formální princip - umístění obrazu zásadně určuje nejen vzezření, ale i smysl instalace. V první verzi jde o mimetický vztah, o „napodobování“ filmového světa a filmové řeči, ať už jde o sarkastický, kritický pohled, nebo o idolatrii konzumenta filmů. V druhé verzi jde o umělecké gesto směřující k hypotetické prostupnosti mezi fikcí a mediální realitou a k odkazu k teoriím simulakry.

Další bod je otázka filmového „nalezeného“ materiálu, který autor v instalaci používá. Jediným parametrem výběru je formální podobnost s interiérem domova, jehož

půdorys k popisu projektu přikládá? Podle jakého klíče byla zvolena žánrová podoba filmových záběrů a střihu? V druhé verzi zazní útržky původního soundtracku, zvuková stopa apropriovaných filmových fragmentů, ale není mi jasné, jestli ambientní zvuk je také součástí vlastního materiálu? Dojde k prolínání filmového a skutečného zvukového prostředí?

Pokud je zvolena verze číslo 2. tedy pokus o imerzivní prolnutí privátního a konstruovaného záběru, měly by oba druhy materiálu projít barevnou korekcí, aby divák měl šanci být „podveden“, uveden do nejistoty, zda sleduje pohledy do osobního – reálného světa a kde se dívá na fikční umělé fragmenty světa filmového. V tom případě mi přijde zmatečné, že ve filmovém obraze vidím postavy a v „domácím“ videu je byt opuštěný, „bez lidí“. Kombinace záběrů na „filmové“ umělé detaily vybavení bytu ve studiu a záběrů na opravdové - „skutečné“ objekty vlastního bytu mi přijde jako nosný prvek, který by posunul vyznění instalace od nebezpečí anekdotičnosti k obecnějším kontextům o vztahu reality a simulakry mediálního světa. Soustředění na neživé vybavení bytu by také možná otevřelo prostor pro kreativnější práci se zvukem, včetně práce s asynchroním hlasem.

Celkově považuji koncept a návrh provedení diplomové práce Zdenka Ryneše za inspirativní a poučené. Samozřejmě je důležité jak konečná verze instalace dopadne v realitě. I když jen ve fiktivní realitě školy, nebo galerie.

Otázky k rozpravě:

Závěrečné hodnocení: Diplomovou práci doporučuji k obhajobě

Návrh klasifikace: B

Posudek vypracoval(a): Mgr. Miloš Vojtěchovský

Datum: 8. 5. 2016

Podpis: